

Neotinea

synonyma: Tinea

čeleď: Orchidaceae

Neotinea lactea (Vstavač mléčný)

synonyma: *N. corsica*, *N. lactea* subsp. *corsica*, *N. lactea* var. *corsica*, *Odontorchis lactea*, *Orchis acuminata*, *Orchis corsica*, *Orchis hanrici*, *Orchis hanrii*, *Orchis lactea*, *Orchis lactea* subsp. *corsica*, *Orchis lactea* var. *hanrici*, *Orchis tenoreana*, *Orchis tridentata* f. *acuminata*, *Orchis tridentata* f. *tenoreana*, *Orchis tridentata* subsp. *lactea*, *Orchis tridentata* var. *acuminata*, *Orchis tridentata* var. *hanrici*, *Orchis tridentata* var. *hanrii*, *Orchis variegata* var. *acuminata*

oblasti: Alžírsko, Atlas, Bosna a Hercegovina, Bulharsko, Chorvatsko, Černá Hora, Francie, Itálie, Korsika, Kosovo, Kréta, Makedonie, Maroko, Portugalsko, Řecko, Sardínie, Sicílie, Slovinsko, Srbsko, Tunisko, Turecko

Roste od Portugalska po Turecko a Maroko. Dorůstá výšky 6 - 20cm. Přízemní listy jsou dlouze vejčité. Květy mají přilbu na vnější straně bílou až růžovou, pysk 3laločný s prostředním lalokem 2cípým, okraje všech jsou zubaté, bílé až narůžovělé, drobně červeně tečkovaná, ostruha je válcovitá, ohnutá k zemi a dlouhá 5 - 7mm.

Vyhovují mu světlé lesy s vápenitým podkladem.

Neotinea maculata

synonyma: *Aceras densiflorum*, *Aceras densiflorum* f. *bifidum*, *Aceras densiflorum* f. *tridentatum*, *Aceras intactum*, *Aceras maculatum*, *Aceras secundiflorum*, *Aceras vayredae*, *Coeloglossum densiflorum*, *Habenaria intacta*, *Himantoglossum parviflorum*, *Himantoglossum secundiflorum*, *N. intacta*, *N. intacta* f. *bifida*, *N. intacta* f. *luteola*, *N. intacta* f. *tridentata*, *N. intacta* var. *bifida*, *N. intacta* var. *tridentata*, *N. maculata* f. *alba*, *N. maculata* f. *luteola*, *N. maculata* var. *stricta*, *Ophrys densiflora*, *Ophrys secundiflora*, *Orchis atlantica*, *Orchis ecalcarata*, *Orchis imbecilla*, *Orchis intacta*, *Orchis maculata*, *Orchis parviflora*, *Orchis sagittata*, *Orchis secundiflora*, *Orchis ustulata* var. *ecalcarata*, *Peristylus atlanticus*, *Peristylus densiflorus*, *Peristylus maculatus*, *Satyrium atlanticum*, *Satyrium densiflorum*, *Satyrium maculatum*, *Satyrium parviflorum*, *Tinea cylindrica*, *Tinea intacta*, *Tinea maculata*

oblasti: Alžírsko, Andalusie, Baleáry, Bosna a Hercegovina, Chorvatsko, Černá Hora, Francie, Irsko, Itálie, Izrael, Jordánsko, Katalánsko, Korsika, Kosovo, Kréta, Kypr, Libanon, Libye, Makaronésie, Makedonie, Maroko, Portugalsko, Řecko, Sardínie, Sicílie, Slovinsko, Srbsko, Sýrie, Tunisko, Turecko, Velká Británie

Roste ve středozeří a na sever po Irsko. Patří mezi trvalky. Dorůstá výšky 10 - 40cm. Listy vytvářející přízemní růžici jsou modrozelené s malými hnědými skvrnami. Lodyžní listy jsou pochvovitě objímavé. Lodyha je přímá. Květenství je dlouhé 2 - 6cm. Vlastní květy jsou drobné, zelenobílé až narůžovělé, pysk je červeně skvrnitý, 3laločný, prostřední lalok 3zubý. Je zařazen v seznamu CITES.

Vyhovují jí listnaté nebo borové lesy ve stínu, svahy i skály.

Neotinea tridentata (Vstavač trojzubý)

synonyma: *N. commutata*, *N. tridentata* subsp. *commutata*, *N. tridentata* var. *commutata*, *Odontorchis commutata*, *Odontorchis tridentata*, *Orchis aetnensis*, *Orchis aetnensis* var. *laxiflora*, *Orchis brevilabris*, *Orchis cercopitheca*, *Orchis commutata*, *Orchis ennensis*, *Orchis gussonei*, *Orchis lactea* f. *burnatii*, *Orchis lactea* var. *ennensis*, *Orchis mauri*, *Orchis parlatoris*, *Orchis parviflora*, *Orchis ricasoliana*, *Orchis scopolii*, *Orchis simia*, *Orchis taurica*, *Orchis tridentata*, *Orchis tridentata* f. *alcicornis*, *Orchis tridentata* f. *brachyloba*, *Orchis tridentata* f. *chersonesensis*, *Orchis tridentata* f. *sumbilitaris*, *Orchis tridentata* f. *unidentata*, *Orchis tridentata* subsp. *commutata*, *Orchis tridentata* var. *aetnensis*, *Orchis tridentata* var. *commutata*, *Orchis tridentata* var. *gussonei*, *Orchis tridentata* var. *parlatoris*, *Orchis tridentata* var. *variegata*, *Orchis variegata*

oblasti: Albánie, Alžírsko, Andalusie, Arménie, Bulharsko, Česká republika, Itálie, Izrael, J Alpy, Jordánsko, Jugoslávie, JV Francie, Katalánsko, Kavkaz, Korsika, Kréta, Krym, Libanon, Maďarsko, Malá Asie (Anatolie), Německo, Pyreneje, Rakousko, Řecko, Rumunsko, Sardínie, Sicílie, Slovensko, Sýrie, Švýcarsko, Tunisko

Pochází z jižní, jihovýchodní a střední Evropy s přesahem do severní Afriky jako trvalka. Dorůstá výšky (2,5 -) 15 - 30 (i 45)cm. Pod zemí vytváří hlízu ve tvaru trojzubce (odtud i druhové jméno). Listy vytvářejí přízemní růžici (na rozdíl od *Traunsteinera globosa*), jsou dlouze kopinaté, lodyžní jsou užší, žlábkovité a 1/2objímavé. Kvete bílými přilbovitými květy s hustými fialovorůžovými skvrnkami a žilkami (vzácně i bez nich) v kuželovitém až kulovitém (5 -) 20 - 50tkvětém květenství s délkou 4 - 6cm, pysk je hluboce 3laločný, dlouhý i široký 0,7 - 1,2cm, na konci zubatý, centrální úkrojek je srdčitě vykrojený, růžovofialově tečkovaný, korunní lístky jsou zašpičatělé, dlouhé 0,7 - 1,2cm, široké 3 - 5mm, přilba je podlouhlá, zašpičatělá, vně růžová a ostruha je tup, válcovitá a dlouhá (5 -) 5,5 - 7mm. Zajímavostí je, že květy neobsahují nektar a nemusí kvést každým rokem. Patří mezi chráněné druhy C1 a je zapsán v seznamu CITES. Existuje vnitrodruhový taxon:

- subsp. *conica*/*Orchis conica*

Vyhovují mu sušší zásadité půdy na plném slunci, stepní louky a teplo.

Neotinea ustulata (Vstavač osmahlý)

synonyma: *Odontorchis ustulata*, *Orchis amoena*, *Orchis columnae*, *Orchis hyemalis*, *Orchis imbricata*, *Orchis parviflora*, *Orchis ustulata*, *Orchis ustulata* f. *elongata*, *Orchis ustulata* f. *emarginata*, *Orchis ustulata* f. *grandiflora*, *Orchis ustulata* f. *integriloba*, *Orchis ustulata* f. *leopoliensis*, *Orchis ustulata* var. *emarginata*, *Orchis ustulata* var. *integriloba*, *Orchis ustulata* var. *leopoliensis*, *Orchis ustulata* var. *major*

oblasti: Andalusie, Česká republika, Itálie, Katalánsko, Německo, Polsko

Pochází z Evropy. Dorůstá výšky (14 -) 18 - 35 (i 40)cm. Listy mají úzce kopinatý tvar se špičkou. Kvete fialovobílými květy, přilba je 1/2kulatá, tupá, vně tmavěhnědá až červenofialová, korunní lístky jsou dlouhé 3 - 4,5mm, ostruha má délku 1/4 - 1/3 semeníku, pysk je dlouhý 5 - 6,5mm, bělavý nebo narůžovělý s růžovofialovými tečkami nebo čárkami. Patří mezi ohrožené druhy C1 a je také zapsán v seznamu CITES. Existují vnitrodruhové taxony:

- subsp. *aestivalis* (Vstavač osmahlý letní) - Beskydy

- subsp. *ustulata* (Vstavač osmahlý pravý)

Vyhovují mu slunné nízké louky nebo světlé části lesa.

Fotografie převzata z <http://www.vkolacek.cz/> .

Neotinea x dietrichiana

synonyma: Orchis x dietrichiana

Další informace:

<http://botany.cz/cs/neotinea-maculata/>

<https://www.rostliny.net/>